

## Til medlemmer af Folketingets Arbejdsmarkedsudvalg

I forbindelse med foretræde for Folketingets Arbejdsmarkedsudvalg onsdag den 11. maj kl. 09.45 sendes hermed et notat om kommunernes kontrolarbejde over for socialt bedrageri.

Notatet er udarbejdet af disse to kommunale kontrolmedarbejdere.

Margit Kristensen, kontrollerleder Aabenraa Kommune.

- 25 års erfaring fra SKAT og ti år med kontrolopgaven
- [mk@aabenraa.dk](mailto:mk@aabenraa.dk), Tlf.: 73 76 70 68

Jolanta Morsing, kontrolspecialist Horsens Kommune.

- 10 års ansættelse i SKAT med økonomisk kriminalitet som arbejdsområde. Siden 2010 kommunal kontrolmedarbejder.
- [jomor@horsens.dk](mailto:jomor@horsens.dk), Tlf.: 76 29 42 10

Gennem de seneste år har kommunerne intensiveret arbejdet over for socialt bedrageri. Stort set alle kommuner har nu opbygget særlige faglige miljøer – kontrolgrupper – der har specialiseret sig i at afsløre snyd med offentlige ydelser.

I forbindelse med oprettelsen af Udbetaling Danmark planlægger man at flytte dele af kontrolopgaven væk fra kommunerne og over i den nye instans.

Vi kommer som repræsentanter for dem, der sidder med opgaven til daglig. Vi ved, hvordan sager opdages, afdækkes og behandles. Og ikke mindst, hvordan det praktiske arbejde omkring sagerne forløber bedst og mest effektivt. Med forslaget om at flytte dele af opgaven væk fra kommunerne opstår en lang række problemer, som vil ødelægge indsatsen over for socialt bedrageri.

De eneste vindere af en sådan flytning af opgaven bliver dem, der snyder og bedrager.

Kontrolarbejde er IKKE objektiv sagsbehandling:

Argumentet for at oprette Udbetaling Danmark (UDK) er, at en række af opgaver er af objektiv karakter og ikke behøver skøn og/eller vurdering.

Det er en fejlslutning at tro, at fordi opgaven flytter over – og at den er "objektiv", så er kontrolopgaven det også. Det skal altid undersøges og vurderes i hvilken udstrækning, der er tale om bevidst snyd eller om det bare er et forkert sat kryds. Altså skal ydelsen bare stoppes, skal der laves en tilbagebetalings sag eller skal den politianmeldes?

Hele den udredning kræver grundig sagsbehandling, herunder selvstændig, konkret og individuel vurdering.

Samtidig løser vi mange sager ved blot at holde samtaler med borgere. Det er nemlig ikke så nemt at sidde og fortælle usandheder til en kontrolmedarbejder "face to face".

Lav ikke en ny "Lex inddrivelse"!

Som medarbejdere må vi forvente, at politikere tager ved lære af fejltagelser. Vi er alvorlig bekymret for, at man nu er i gang med at gentage fejlen med at lade SKAT stå for inddrivelsen af borgernes gæld.

Borgernes restancer bare vokser og vokser – og kommunerne kan ikke inddrive sin gæld. SKAT har som myndighed ikke det økonomiske incitament til at inddrive gælden. Vi kan forudse, at akkurat samme problemstilling vil komme med UDK.

Borgernes retssikkerhed forsvinder:

Afgørelseskompetencen vedrørende økonomisk friplads skal fortsat være hos kommunerne, hvilket vil betyde, at den enkelte borger i en typisk "enligsag" om tilbagebetaling og/eller standsning af sociale ydelser vil modtage to afgørelser.

Den ene afgørelse vil komme fra UDK vedrørende områder som f. eks. boligstøtte og familieydelse med UDK's klageinstans, og den anden afgørelse vedrørende økonomisk friplads vil komme fra kommunen med klage adgang til Det Sociale Nævn. Vi mener klart, at borgernes retssikkerhed forsvinder da der i samme sag er risiko for to forskellige afgørelser med samme regelgrundlag fra de to klageinstanser.

Borgere vil ikke have mulighed for at møde op og tale med sagsbehandleren da UDK jo kun vil partshøre og afgøre sager på skrift. Borgeren vil derfor selv skulle stå for en udgift til f.eks en advokat.

Og hvordan sikrer man, at borgere, der har brug for tolke-bistand sikres en ordentlig behandling.

Lokalkendskabet er alfa & omega i kontrolarbejdet:

Det er vores erfaring, at stort set alle sager opdages og oplyses via det lokale kendskab. Det er de lokale henvendelser, de lokale observationer og det lokale kendskab, der i langt de fleste tilfælde afgør sagen.

Borgere rundt omkring i kommunerne vil ikke finde sig i, at der bliver snydt i "min" kommune, og hvis socialt bedrageri skal løses i UDK så er vi alvorligt bange for at anmeldelser vil falde drastisk da nærhedsprincippet og fællesskabstanken går tabt.

Hvis der skal overflyttes mange ressourcer fra kommunerne til UDK, udvander man totalt den helt grundlæggende og afgørende indsats, som sker via lokalkendskab og tæt kontakt til kolleger i andre afdelinger i kommunen.

Man indfører dobbeltadministration og flere sagsgange:  
Hvordan har man forestillet sig, at en kommunal sagsbehandler skal oplyse en sag til UDK, hvor sagsmappen indeholder mere end 100 bilag?

Der vil opstå en kæmpe bureaukrati med at sende oplysninger frem og tilbage mellem kommune og center – og derfor en meget lang sagsbehandlingstid.

Kun få sager afsløres via samkøring af registre:  
Hvordan vil UDK afsløre en enlig forsørger, der har en kæreste boende, som ikke er tilmeldt på adressen?

Bare de ikke får børn sammen eller har fælles økonomi, så kan de jo hæve ydelser i årevis, uden nogen vil undre sig. Desuden kan samkøring af registre heller ikke afsløre, at personer med adresse uden for Danmarks grænser bor og opholder sig hos en enlig forsørger i Danmark.

Disse sager kan vi i kommunerne finde og hurtigt bringe ydelsen til standsning, da vi bevæger os rundt i kommunerne og ikke afgør sager ved et skrivebord.

Erfaringsmæssigt er samkøring af registre ikke et anvendeligt arbejdsredskab, idet det fortsat kræver en person til at bedømme og vurdere de data der hentes ud. Man kan sammenkøre alt muligt og få "undringslister" – men erfaringen fra de kommuner, der har købt de eksisterende systemer viser, at listerne blot samler støv, da kvaliteten af/i antallet af "hits" er for ringe.

Det er ikke tilfældigt, at de fleste kontrolgrupper vælger at lægge stor vægt på anmeldelser, såvel interne som eksterne

Af kunne afgøre sager giver incitament og motivation:  
Det er almindelig kendt, at incitament og motivation følger med det, at kunne følge en sag helt til dørs. Hvis man vil sikre en optimal indsats over for socialt bedrageri, er det gift over for det arbejde at adskille "undersøgelse" fra kompetencen til "afgørelse".

Blot at være leverandør af oplysninger giver IKKE ejerskab til opgaven. Og det vil kunne aflæses i det beløb som afsløres.

Konklusion:

UDK har kompetencen til at udbetale og påse, at det sker på et korrekt grundlag. Samtidig skal de også have ansvaret for at efteropkræve, når der opdages fejl ved register-samkøring.

Men i forhold til socialt bedrageri bør kommunerne have kompetencen, da det er her i nærområderne, at tingene bedst løses, så både borgerens retssikkerhed og ikke mindst retsbevidstheden bevares.

Risikoen for at blive opdaget skal altid være til stede, når man tilraner sig ydelser man ikke har krav på.